

ΟΔΗΓΙΑ 2003/109/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 25ης Νοεμβρίου 2003

σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 63 παράγραφοι 3 και 4,

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾,τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽²⁾,τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽³⁾,τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽⁴⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Για την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας προβλέπει, αφενός, τη θέσπιση μέτρων για την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, σε συνδυασμό με συνοδευτικά μέτρα που αφορούν τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση και, αφετέρου, τη θέσπιση μέτρων στους τομείς του ασύλου, της μετανάστευσης και της διαφύλαξης των δικαιωμάτων των υπηκόων τρίτων χωρών.
- (2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά την ειδική σύνοδό του στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, δήλωσε ότι θα πρέπει να υπάρξει προσέγγιση του νομικού καθεστώτος των υπηκόων τρίτων χωρών προς εκείνο των υπηκόων των κρατών μελών και ότι στα άτομα που έχουν διαμείνει νομίμως σε κράτος μέλος επί περίοδο που θα προσδιορισθεί και τα οποία διαθέτουν άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος, θα πρέπει να χορηγείται εντός του εν λόγω κράτους μέλους, σύνολο ενιαίων δικαιωμάτων κατά το δυνατόν παραπλήσιων προς τα δικαιώματα των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (3) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και από τον χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (4) Η ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών που είναι επί μακρόν διαμένοντες στα κράτη μέλη αποτελεί στοιχείο-κλειδί για την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, θεμελιώδους στόχου της Κοινότητας, ο οποίος ορίζεται στη συνθήκη.
- (5) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας χωρίς να προβαίνουν σε διακρίσεις λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών ή άλλων φρονημάτων, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηριών, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.
- (6) Το κύριο κριτήριο για την απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος θα πρέπει να είναι η διάρκεια διαμονής στην επικράτεια ενός κράτους μέλους. Αυτή η κατοίκηση θα πρέπει να ήταν νόμιμη και αδιάλειπτη ώστε να δείχνει την εδραίωση του προσώπου στη χώρα. Θα πρέπει να προβλεφθεί κάποια ευελιξία ώστε να λαμβάνονται υπόψη περιστάσεις που μπορούν τυχόν να αναγκάζουν το πρόσωπο να αναχωρεί προσωρινά από την επικράτεια.
- (7) Προκειμένου να αποκτήσει το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, ο υπήκοος τρίτης χώρας θα πρέπει να αποδεικνύει ότι διαθέτει επαρκείς πόρους και ασφάλιση ασθένειας, για να μην αποτελέσει βάρος για το κράτος μέλος. Τα κράτη μέλη, κατά την αξιολόγηση της ύπαρξης ή κατοχής σταθερών και τακτικών πόρων, μπορούν να λαμβάνουν υπόψη παράγοντες, όπως είναι οι εισφορές στο συνταξιοδοτικό σύστημα και η εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων.
- (8) Επιπλέον, οι υπήκοοι τρίτων χωρών που επιθυμούν να αποκτήσουν και να διατηρήσουν καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος δεν θα πρέπει να συνιστούν απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια. Η έννοια της δημόσιας τάξης μπορεί να καλύπτει καταδίκη για τη διάπραξη σοβαρού αδικήματος.
- (9) Οι οικονομικές εκτιμήσεις δεν θα πρέπει να αποτελούν λόγο άρνησης χορήγησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος και δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως παρεμβολή στους σχετικούς όρους.
- (10) Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα σύστημα κανόνων που να διέπει τις διαδικασίες για την εξέταση της αίτησης για τη χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος. Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές και χειρίσιμες, λαμβάνοντας υπόψη το συνήθη φόρτο εργασίας των διοικήσεων των κρατών μελών, καθώς και διαφανείς και δίκαιες, προκειμένου να προσφέρουν το κατάλληλο επίπεδο ασφαλείας του δικαίου στους ενδιαφερομένους. Δεν θα πρέπει να αποτελούν μέσο παρεμπόδισης της άσκησης του δικαιώματος διαμονής.

⁽¹⁾ ΕΕ C 240 Ε της 28.8.2001, σ. 79.⁽²⁾ ΕΕ C 284 Ε της 21.11.2002, σ. 102.⁽³⁾ ΕΕ C 36 της 8.2.2002, σ. 59.⁽⁴⁾ ΕΕ C 19 της 22.1.2002, σ. 18.

- (11) Η απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος θα πρέπει να πιστοποιείται με άδειες διαμονής που να παρέχουν στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο τη δυνατότητα να αποδεικνύει εύκολα και αμέσως το νομικό καθεστώς του. Τέτοιες άδειες διαμονής θα πρέπει επίσης να ανταποκρίνονται σε τεχνικές προδιαγραφές υψηλού επιπέδου, κυρίως όσον αφορά την προστασία από την πλαστογράφηση και την παραποίηση, προκειμένου να αποφεύγονται καταχρήσεις στο κράτος μέλος στο οποίο έχει αποκτηθεί το καθεστώς, καθώς και στα κράτη μέλη στα οποία ασκείται το δικαίωμα διαμονής.
- (12) Προκειμένου να συσταθεί ένα πραγματικό μέσο για την ενσωμάτωση του επί μακρόν διαμένοντος στην κοινωνία στην οποία έχει εγκατασταθεί, οι επί μακρόν διαμένοντες θα πρέπει να απολαύουν ίσης μεταχείρισης με τους πολίτες του κράτους μέλους σε ευρύ φάσμα οικονομικών και κοινωνικών τομέων, δυνάμει των σχετικών όρων που ορίζονται στην παρούσα οδηγία.
- (13) Όσον αφορά την κοινωνική αρωγή, η δυνατότητα περιορισμού των ωφελημάτων των επί μακρόν διαμένωντων στα βασικά εξ αυτών πρέπει να γίνεται κατανοητή υπό την έννοια ότι καλύπτει τουλάχιστον την ελάχιστη στήριξη του εισοδήματος, την αρωγή σε περίπτωση ασθένειας, κύησης, γονικής μέριμνας και μακροχρόνιας μέριμνας. Οι διαδικασίες χορήγησης των ωφελημάτων αυτών θα πρέπει να καθορισθούν από το εθνικό δικαίο.
- (14) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παραμένουν υπόχρεα να παρέχουν πρόσβαση στους ανήλικους στο εκπαιδευτικό τους σύστημα υπό παρόμοιους όρους με εκείνους που καθορίζονται για τους δικούς του υπηκόους.
- (15) Η έννοια των υποτροφιών σπουδών στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης δεν καλύπτει μέτρα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο συστημάτων κοινωνικής αρωγής. Επίσης, η πρόσβαση στις υποτροφίες σπουδών μπορεί να εξαρτάται από το γεγονός ότι ο αιτών για τέτοιες υποτροφίες πληροί ο ίδιος/η ίδια τους όρους για την απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος. Σε ό,τι αφορά τη χορήγηση υποτροφιών σπουδών, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι οι πολίτες της Ένωσης μπορούν να τυγχάνουν του ίδιου πλεονεκτήματος στη χώρα καταγωγής.
- (16) Οι επί μακρόν διαμένοντες θα πρέπει να απολαύουν ενισχυμένης προστασίας από την απέλαση. Η προστασία αυτή βασίζεται σε κριτήρια που καθόρισαν οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Προκειμένου να διασφαλισθεί η προστασία από την απέλαση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν την ύπαρξη πραγματικής δυνατότητας για άσκηση προσφυγής.
- (17) Η εναρμόνιση των προϋποθέσεων απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος ευνοεί την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ κρατών μελών. Ορισμένα κράτη μέλη χορηγούν άδειες διαμονής μόνιμου ή απεριόριστης διάρκειας ισχύος υπό όρους ευνοϊκότερους από αυτούς που καθορίζονται με την παρούσα οδηγία. Η δυνατότητα εφαρμογής ευνοϊκότερων εθνικών διατάξεων δεν αποκλείεται από τη συνθήκη. Ωστόσο, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι οι άδειες που χορηγούνται με ευνοϊκότερες προϋποθέσεις, δεν παρέχουν το δικαίωμα διαμονής σε άλλα κράτη μέλη.
- (18) Ο καθορισμός των όρων στους οποίους υπόκειται το δικαίωμα διαμονής σε άλλο κράτος μέλος των υπηκόων τρίτων χωρών που είναι επί μακρόν διαμένοντες, θα πρέπει να συμβάλλει στην πραγματική υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς ως χώρου στον οποίον εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. Θα μπορούσε επίσης να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα κινητικότητας, ιδίως στην αγορά εργασίας της Ένωσης.
- (19) Είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι το δικαίωμα διαμονής σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να ασκείται με σκοπό την εξαρτημένη ή ανεξάρτητη εργασία, ή με σκοπό τις σπουδές, ή την εγκατάσταση χωρίς άσκηση οικονομικής δραστηριότητας.
- (20) Τα μέλη της οικογένειας θα πρέπει να μπορούν να εγκαθίστανται σε άλλο κράτος μέλος μαζί με τον επί μακρόν διαμένοντα προκειμένου να διατηρείται η οικογενειακή ενότητα και να μην εμποδίζεται η άσκηση του δικαιώματος διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος. Όσον αφορά τα μέλη της οικογένειας στα οποία είναι δυνατόν να επιτραπεί να συνοδεύουν τον επί μακρόν διαμένοντα, ή να συνενωθούν μαζί του, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή στην κατάσταση των μειονεκτούντων ενηλίκων τέκνων και των πρώτου βαθμού εξ αίματος συγγενών που εξαρτώνται από αυτούς.
- (21) Το κράτος μέλος στο οποίο ο επί μακρόν διαμένων προτιθέται να ασκήσει το δικαίωμα διαμονής, θα πρέπει να μπορεί να εξακριβώνει ότι το οικείο πρόσωπο πληροί τους όρους που προβλέπονται για τη διαμονή στην επικράτειά του. Επίσης, θα πρέπει να μπορεί να εξακριβώνει ότι το οικείο πρόσωπο δεν αποτελεί απειλή κατά της δημόσιας τάξης, της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας υγείας.
- (22) Προκειμένου να μην καθίσταται ανενεργό το δικαίωμα διαμονής, ο επί μακρόν διαμένων θα πρέπει να απολαύει, στο δεύτερο κράτος μέλος, της αυτής μεταχείρισης, υπό τις συνθήκες που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία, με εκείνες που απολαύει στο κράτος μέλος στο οποίο απέκτησε το καθεστώς. Η χορήγηση ωφελημάτων στα πλαίσια της κοινωνικής αρωγής δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να ανακαλούν την άδεια διαμονής εάν το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν πληροί πλέον τις απαιτήσεις που καθορίζονται από την παρούσα οδηγία.
- (23) Στους υπηκόους τρίτων χωρών θα πρέπει να χορηγείται η δυνατότητα να αποκτούν το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στο κράτος μέλος στο οποίο έχουν μετακινηθεί και έχουν αποφασίσει να εγκατασταθούν υπό συγκρίσιμους όρους με εκείνους που απαιτούνται για την χορήγηση του καθεστώτος αυτού στο πρώτο κράτος μέλος.

- (24) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης, δηλαδή ο καθορισμός των προϋποθέσεων χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος, καθώς και των συναφών δικαιωμάτων, και ο καθορισμός των προϋποθέσεων για την άσκηση του δικαιώματος διαμονής των επί μακρόν διαμενόντων σε άλλα κράτη μέλη, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται, συνεπώς, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που ορίζεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (25) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, τα κράτη μέλη αυτά δεν συμμετέχουν στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύονται από αυτήν ούτε υπόκεινται στην εφαρμογή της.
- (26) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Η παρούσα οδηγία καθορίζει:

- α) τις προϋποθέσεις χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος από ένα κράτος μέλος στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια του, καθώς και τα συναφή δικαιώματα και
- β) τις προϋποθέσεις διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών υπό καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε κράτη μέλη άλλα από εκείνο που τους χορήγησε το καθεστώς αυτό.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

- α) «υπήκοος τρίτης χώρας»: κάθε πρόσωπο που δεν είναι πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 17 παράγραφος 1 της συνθήκης·
- β) «επί μακρόν διαμένων»: κάθε υπήκοος τρίτης χώρας που απολαύει του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος που προβλέπεται στα άρθρα 4 έως 7·
- γ) «πρώτο κράτος μέλος»: το κράτος μέλος το οποίο για πρώτη φορά χορήγησε το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος σε υπήκοο τρίτης χώρας·
- δ) «δεύτερο κράτος μέλος»: κάθε κράτος μέλος άλλο από εκείνο που χορήγησε για πρώτη φορά το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε υπήκοο τρίτης χώρας και στο οποίο ο εν λόγω επί μακρόν διαμένων ασκεί το δικαίωμα διαμονής του·
- ε) «μέλη της οικογενείας»: οι υπήκοοι τρίτης χώρας που διαμένουν στο οικείο κράτος μέλος σύμφωνα με την οδηγία 2003/86/EK του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης (*)·
- στ) «πρόσφυγας»: κάθε υπήκοος τρίτης χώρας που απολαύει καθεστώτος πρόσφυγα κατά την έννοια της σύμβασης της Γενεύης περί του καθεστώτος των προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951, όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο που υπεγράφη στη Νέα Υόρκη στις 31 Ιανουαρίου 1967·
- ζ) «άδεια παραμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΚ»: άδεια παραμονής που εκδίδεται από το οικείο κράτος μέλος κατά την απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια κράτους μέλους.
2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι:
 - α) διαμένουν προκειμένου να πραγματοποιήσουν σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση·
 - β) έχουν την άδεια να διαμένουν σε κράτος μέλος δυνάμει προσωρινής προστασίας ή ζήτησαν την άδεια να παραμείνουν για τον ίδιο λόγο και αναμένουν απόφαση σχετικά με το καθεστώς τους·
 - γ) έχουν την άδεια να διαμένουν σε κράτος μέλος δυνάμει επικουρικών μορφών προστασίας, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις, την εθνική νομοθεσία ή την πρακτική των κρατών μελών, ή ζήτησαν την άδεια να διαμείνουν για τον ίδιο λόγο και αναμένουν απόφαση σχετικά με το καθεστώς τους·

(*) ΕΕ L 251 της 3.10.2003, σ. 12.

- δ) είναι πρόσφυγες ή έχουν υποβάλει αίτηση για αναγνώριση της ιδιότητας του πρόσφυγα και η αίτησή τους δεν έχει ακόμη αποτελέσει αντικείμενο οριστικής απόφασης·
- ε) διαμένουν αποκλειστικά για λόγους προσωρινού χαρακτήρα, όπως ως εσωτερικοί άμισθοι βοηθοί (au pair) ή εποχιακά εργαζόμενοι, ή ως μισθωτοί εργαζόμενοι απασχολούμενοι από φορέα παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, ή ως φορείς παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών, ή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η άδεια διαμονής τους έχει επίσημα περιορισθεί·
- στ) απολαύουν νομικού καθεστώτος υποκείμενου στη σύμβαση της Βιέννης του 1961 περί των διπλωματικών σχέσεων, της σύμβασης της Βιέννης του 1963 περί των προξενικών σχέσεων, της σύμβασης του 1969 για τις ειδικές αποστολές, ή της σύμβασης της Βιέννης του 1975 περί των αντιπροσωπικών των κρατών στις σχέσεις τους με τους διεθνείς οργανισμούς που έχουν οικουμενικό χαρακτήρα.
3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται με την επιφύλαξη ευνοϊκότερων διατάξεων:
- α) των διμερών και πολυμερών συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας ή της Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και τρίτων χωρών, αφετέρου·
- β) των διμερών συμφωνιών που έχουν ήδη συναφθεί μεταξύ κρατών μέλους και τρίτης χώρας, πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας·
- γ) της ευρωπαϊκής σύμβασης περί εγκαταστάσεως της 13ης Δεκεμβρίου 1955, του ευρωπαϊκού κοινωνικού χάρτη της 18ης Οκτωβρίου 1961, του αναθεωρημένου ευρωπαϊκού κοινωνικού χάρτη της 3ης Μαΐου 1987 και της ευρωπαϊκής σύμβασης για το νομικό καθεστώς των μεταναστών εργαζομένων της 24ης Νοεμβρίου 1977.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΙ ΜΑΚΡΟΝ ΔΙΑΜΕΝΟΝΤΟΣ ΣΕ ΕΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ

Άρθρο 4

Διάρκεια παραμονής

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν στην επικράτεια τους νόμιμα και αδιάλειπτα κατά τα πέντε τελευταία έτη αμέσως πριν από την υποβολή της σχετικής αίτησης.
2. Οι περίοδοι διαμονής για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία ε) και στ) δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Όσον αφορά τις περιπτώσεις που καλύπτονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α), στην περίπτωση κατά την οποία ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας έχει αποκτήσει τίτλο παραμονής που του/της επιτρέπει να αποκτήσει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος,

οι περίοδοι διαμονής για λόγους σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης μπορούν να λαμβάνονται υπόψη μόνο κατά το ήμισυ για τον υπολογισμό της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

3. Οι περίοδοι απουσίας από την επικράτεια του οικείου κράτους μέλους δεν διακόπτουν την περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό της, εφόσον είναι κατώτερες από έξι διαδοχικούς μήνες και δεν υπερβαίνουν συνολικά δέκα μήνες εντός της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Σε περιπτώσεις συγκεκριμένων ή έκτακτων λόγων προσωρινού χαρακτήρα και σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο, τα κράτη μέλη μπορούν να δεχθούν ότι μια περίοδος απουσίας μεγαλύτερη από την αναφερόμενη στο πρώτο εδάφιο δεν διακόπτει την περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη δεν λαμβάνουν υπόψη τη σχετική περίοδο απουσίας στον υπολογισμό της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Κατά παρέκκλιση από το δεύτερο εδάφιο, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη στον υπολογισμό της συνολικής περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τις περιόδους απουσίας που σχετίζονται με απόσπαση για λόγους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών.

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τον υπήκοο τρίτης χώρας να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία ότι διαθέτει για τον ίδιο και για τα εξαρτώμενα από αυτόν μέλη της οικογένειάς του:
- α) σταθερούς και τακτικούς πόρους, επαρκείς για τη συντήρηση του ιδίου/της ίδιας και των μελών της οικογενείας του/της, χωρίς να απαιτείται προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής του οικείου κράτους μέλους. Τα κράτη μέλη αξιολογούν τους πόρους αυτούς σύμφωνα με τη φύση και τον τακτικό χαρακτήρα τους και μπορούν να λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο των κατωτάτων μισθών και συντάξεων πριν από την αίτηση για τη χορήγηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος·
- β) ασφάλιση ασθένειας, που να καλύπτει το σύνολο των κινδύνων, οι οποίοι συνήθως καλύπτονται για τους ημεδαπούς στο οικείο κράτος μέλος.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τους υπηκόους τρίτων χωρών να συμμορφωθούν με όρους ενσωμάτωσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 6

Δημόσια τάξη και δημόσια ασφάλεια

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να αρνούνται τη χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας.

Κατά τη λήψη της σχετικής απόφασης, το κράτος μέλος εξετάζει τη σοβαρότητα ή το είδος του αδικήματος κατά της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας, ή τον κίνδυνο που προέρχεται από το εν λόγω πρόσωπο, λαμβάνοντας παράλληλα δεόντως υπόψη τη διάρκεια της διαμονής και την ύπαρξη δεσμών με τη χώρα διαμονής.

2. Η άρνηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν μπορεί να βασίζεται σε οικονομικούς λόγους.

Άρθρο 7

Απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος

1. Προκειμένου να αποκτήσει το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, ο ενδιαφερόμενος υπήκοος της τρίτης χώρας υποβάλλει αίτηση στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο διαμένει. Η αίτηση συνοδεύεται από τα επίσημα δικαιολογητικά που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο και αποδεικνύουν ότι πληροί τους απαιτούμενους στα άρθρα 4 και 5 όρους και, εφόσον απαιτείται, από ένα έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο ή επικυρωμένο αντίγραφο του.

Τα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μπορούν να περιλαμβάνουν και τεκμηρίωση σχετικά με το προσήκον κατάλυμα.

2. Το ταχύτερο δυνατόν και πάντως το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους κοινοποιούν εγγράφως στον αιτούντα την απόφασή τους. Οιαδήποτε τέτοια απόφαση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας σύμφωνα με τις διαδικασίες κοινοποίησης που προβλέπει η σχετική εθνική νομοθεσία.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που συνδέονται με τον σύνθετο χαρακτήρα της εξέτασης της αίτησης, η προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί να παρατείνεται.

Επιπλέον, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ενημερώνεται σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

Ενδεχόμενες συνέπειες από το γεγονός ότι δεν έχει ληφθεί απόφαση έως το τέλος της περιόδου που προβλέπεται από την παρούσα διάταξη, καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.

3. Αν πληρούνται οι προβλεπόμενοι στα άρθρα 4 και 5 όροι και αν το πρόσωπο δεν συνιστά απειλή κατά την έννοια του άρθρου 6, το οικείο κράτος μέλος χορηγεί το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στον εν λόγω υπήκοο της τρίτης χώρας.

Άρθρο 8

Άδεια παραμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΚ

1. Το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος είναι μόνιμο, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 9.

2. Τα κράτη μέλη χορηγούν στον επί μακρόν διαμένοντα άδεια παραμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΚ. Αυτή η άδεια έχει διάρκεια ισχύος τουλάχιστον πέντε ετών· κατά τη λήξη της, ανανεώνεται αυτοδικαίως κατόπιν αιτήσεως, εφόσον απαιτείται.

3. Η άδεια παραμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΚ μπορεί να εκδίδεται με τη μορφή αυτοκόλλητης ετικέτας ή χωριστού εγγράφου. Εκδίδεται σύμφωνα με τους κανόνες και το ενιαίο έντυπο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών⁽¹⁾. Στο σημείο «τύπος άδειας», τα κράτη μέλη αναγράφουν «επί μακρόν διαμένον — ΕΚ».

Άρθρο 9

Ανάκληση ή απώλεια του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος

1. Οι επί μακρόν διαμένοντες δεν δικαιούνται πλέον να διατηρούν το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) διαπίστωση δόλιας απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος·
- β) θέσπιση μέτρου απέλασης υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 12·
- γ) απουσία επί διάστημα δώδεκα διαδοχικών μηνών από το έδαφος της Κοινότητας.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 στοιχείο γ), τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν ότι απουσίες που υπερβαίνουν τους δώδεκα διαδοχικούς μήνες ή που οφείλονται σε ειδικούς ή εξαιρετικούς λόγους δεν συνεπάγονται την ανάκληση ή την απώλεια του καθεστώτος.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι ο επί μακρόν διαμένων δεν δικαιούται πλέον να διατηρεί το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, σε περίπτωση που συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, λαμβανομένης υπόψη της σοβαρότητας των αδικημάτων που έχει διαπράξει, αλλά η απειλή αυτή δεν αποτελεί λόγο απέλασης κατά την έννοια του άρθρου 12.

4. Ο επί μακρόν διαμένων ο οποίος έχει διαμείνει σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το κεφάλαιο III, δεν δικαιούται πλέον να διατηρεί το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος το οποίο αποκτήθηκε στο πρώτο κράτος μέλος, όταν το καθεστώς αυτό του/της έχει χορηγηθεί σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 23.

Εν πάση περιπτώσει, μετά από εξαετή απουσία από το έδαφος του κράτους μέλους το οποίο του χορηγήσε το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, το εν λόγω πρόσωπο δεν δικαιούται πλέον να διατηρεί το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στο προαναφερθέν κράτος μέλος.

Κατά παρέκκλιση από το δεύτερο εδάφιο, το οικείο κράτος μέλος μπορεί να προβλέψει ότι, για ειδικούς λόγους, ο επί μακρόν διαμένων διατηρεί το καθεστώς του/της στο εν λόγω κράτος μέλος σε περίπτωση απουσιών για περίοδο υπερβαίνουσα την εξαετία.

5. Όσον αφορά τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) και στην παράγραφο 4, τα κράτη μέλη που έχουν χορηγήσει το καθεστώς προβλέπουν απλουστευμένη διαδικασία για την επανάκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος.

⁽¹⁾ ΕΕ L 157 της 15.6.2002, σ. 1.

Η εν λόγω διαδικασία ισχύει ιδίως στις περιπτώσεις προσώπων που έχουν διαμείνει σε δεύτερο κράτος μέλος για λόγους σπουδών.

Οι όροι και η διαδικασία επανάκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο.

6. Η λήξη της άδειας παραμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΚ δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να επιφέρει την ανάκληση ή την απώλεια του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος.

7. Όταν η ανάκληση ή η απώλεια του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος δεν δικαιολογεί απομάκρυνση, το κράτος μέλος επιτρέπει στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο να παραμείνει στο έδαφός του, εφόσον το πρόσωπο αυτό πληροί τους όρους που προβλέπονται στην εθνική του νομοθεσία ή/και εάν δεν συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια.

Άρθρο 10

Διαδικαστικές εγγυήσεις

1. Κάθε απόφαση απόρριψης αιτήσεως για τη χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος ή την ανάκληση του καθεστώτος αυτού, πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Η σχετική απόφαση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας σύμφωνα με τις διαδικασίες κοινοποίησης που προβλέπονται στη σχετική εθνική νομοθεσία. Η κοινοποίηση αναφέρει τα δικαιώματα προσφυγής τα οποία έχει ο ενδιαφερόμενος καθώς και την προθεσμία άσκησης τους.

2. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης για την χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος, ανάκλησης ή απώλειας του καθεστώτος αυτού ή μη ανανέωσης της άδειας διαμονής, ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα άσκησης προσφυγής στο οικείο κράτος μέλος.

Άρθρο 11

Ίση μεταχείριση

1. Ο επί μακρόν διαμένων απολαύει ίσες μεταχειρίσεις με τους ημεδαπούς όσον αφορά:

- την πρόσβαση σε μισθωτή απασχόληση και σε ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα, εφόσον οι δραστηριότητες αυτές δεν αφορούν, ούτε καν ευκαιριακά, την άσκηση δημόσιας εξουσίας, καθώς και τους όρους απασχόλησης και εργασίας, περιλαμβανομένων και των όρων απόλυσης και αμοιβής·
- την εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, περιλαμβανομένων και υποτροφιών σπουδών, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο·
- την αναγνώριση των επαγγελματικών διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων, σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές διαδικασίες·
- την κοινωνική ασφάλιση, την κοινωνική αρωγή και την κοινωνική προστασία, όπως ορίζονται από το εθνικό δίκαιο·
- τα φορολογικά πλεονεκτήματα·
- την πρόσβαση στα αγαθά και τις υπηρεσίες και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που βρίσκονται στη διάθεση του κοινού, καθώς και στις διαδικασίες απόκτησης στέγης·

ζ) την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και της εγγραφής και συμμετοχής σε οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών ή σε οποιαδήποτε οργάνωση της οποίας τα μέλη ασκούν συγκεκριμένη δραστηριότητα, περιλαμβανομένων και των πλεονεκτημάτων που παρέχονται από τέτοιες οργάνώσεις, με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων περί δημόσιας τάξης και δημόσιας ασφάλειας·

η) την ελεύθερη πρόσβαση στο σύνολο της επικράτειας του οικείου κράτους μέλους, εντός των ορίων που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία για λόγους ασφάλειας.

2. Όσον αφορά τις διατάξεις της παραγράφου 1 στοιχεία β), δ), ε), στ) και ζ), το οικείο κράτος μέλος μπορεί να περιορίζει την ίση μεταχείριση σε περιπτώσεις στις οποίες ο καταχωρημένος ή συνήθης τόπος διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος, ή των μελών της οικογένειάς για τα οποία αυτός ζητά την παροχή ωφελημάτων ευρίσκεται εντός του εδάφους του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν την ίση μεταχείριση με τους ημεδαπούς στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν περιορισμούς στην πρόσβαση σε μισθωτή απασχόληση ή σε ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα σε περιπτώσεις κατά τις οποίες, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική ή κοινοτική νομοθεσία, οι δραστηριότητες αυτές μπορούν να ασκούνται αποκλειστικά από τους ημεδαπούς, τους πολίτες της ΕΕ ή του ΕΟΧ·

β) τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν απόδειξη της κατάλληλης γλωσσικής επάρκειας για την πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Η πρόσβαση στο πανεπιστήμιο μπορεί να υπόκειται στην εκπλήρωση συγκεκριμένων εκπαιδευτικών προϋποθέσεων.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν την ίση μεταχείριση ως προς την κοινωνική αρωγή και την κοινωνική προστασία στα βασικά πλεονεκτήματα.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν την παροχή πρόσβασης σε πρόσθετα ωφελήματα στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν επίσης την παροχή ίσης μεταχείρισης όσον αφορά τομείς που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 1.

Άρθρο 12

Προστασία από την απέλαση

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν απόφαση να απελάσουν επί μακρόν διαμένοντα αποκλειστικά όταν αυτός συνιστά ενεστώσα και επαρκώς σοβαρή απειλή κατά της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας.

2. Η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 απόφαση δεν μπορεί να βασίζεται σε οικονομικούς λόγους.

3. Πριν να λάβουν απόφαση να απελάσουν επί μακρόν διαμένοντα, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες:

- τη διάρκεια της διαμονής στην επικράτειά τους·
- την ηλικία του ενδιαφερομένου προσώπου·

- γ) τις επιπτώσεις για ενδιαφερόμενο πρόσωπο και τα μέλη της οικογένειάς του·
- δ) τους δεσμούς με τη χώρα διαμονής ή την απουσία δεσμών με τη χώρα καταγωγής του.
4. Οσάκις λαμβάνεται απόφαση απέλασης, ο επί μακρόν διαμένων έχει πρόσβαση σε ένδικο μέσο στο οικείο κράτος μέλος.
5. Το ευεργέτημα της πενίας χορηγείται στους επί μακρόν διαμένοντες που δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους υπηκόους του κράτους στο οποίο διαμένουν.

Άρθρο 13

Ευνοϊκότερες εθνικές διατάξεις

Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν μόνιμους ή απεριόριστους ισχύος άδειες διαμονής με ευνοϊκότερους όρους από αυτούς που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία. Τέτοιες άδειες διαμονής δεν παρέχουν το δικαίωμα διαμονής στα άλλα κράτη μέλη, όπως προβλέπεται στο κεφάλαιο III της παρούσας οδηγίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΔΙΑΜΟΝΗ ΣΤΑ ΑΛΛΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Άρθρο 14

Αρχή

1. Οι επί μακρόν διαμένοντες αποκτούν το δικαίωμα να διαμένουν στο έδαφος κρατών μελών άλλων από εκείνο που τους χορήγησε το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, για περίοδο που υπερβίνει τους τρεις μήνες, εφόσον πληρούνται οι όροι που καθορίζονται στο παρόν κεφάλαιο.
2. Οι επί μακρόν διαμένοντες μπορούν να διαμένουν σε δεύτερο κράτος μέλος για τους ακόλουθους λόγους:
- α) άσκηση οικονομικής δραστηριότητας στο πλαίσιο μισθωτής ή ανεξάρτητης απασχόλησης ή
- β) παρακολούθηση σπουδών ή επαγγελματική κατάρτιση·
- γ) άλλοι σκοποί.
3. Σε περιπτώσεις οικονομικής δραστηριότητας, στο πλαίσιο μισθωτής ή ανεξάρτητης επαγγελματικής απασχόλησης αναφερομένης στην παράγραφο 2 στοιχείο α), τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάζουν την κατάσταση της αγοράς εργασίας τους και να εφαρμόζουν τις εθνικές τους διαδικασίες όσον αφορά τις απαιτήσεις για, αντιστοίχως, την πλήρωση κενής θέσης ή την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.

Για λόγους πολιτικής όσον αφορά την αγορά εργασίας, τα κράτη μέλη μπορούν να δίνουν προτίμηση στους πολίτες της Ένωσης, στους υπηκόους τρίτων χωρών, όταν προβλέπεται από την κοινοτική νομοθεσία, καθώς και στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν νομίμως και λαμβάνουν επιδόματα ανεργίας στο οικείο κράτος μέλος.

4. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν τον συνολικό αριθμό των προσώπων που δικαιούνται να αποκτήσουν δικαίωμα διαμονής, εφόσον

τέτοιου είδους περιορισμοί προβλέπονται ήδη για την εισδοχή υπηκόων τρίτων χωρών στην υφιστάμενη νομοθεσία κατά τη στιγμή της υιοθέτησης της παρούσας οδηγίας.

5. Το παρόν κεφάλαιο δεν αφορά στη διαμονή επί μακρόν διαμένοντος στο έδαφος των κρατών μελών:

- α) με την ιδιότητα του μισθωτού εργαζομένου, που απασχολείται από φορέα παροχής υπηρεσιών στα πλαίσια διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών·
- β) με την ιδιότητα φορέα παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τους όρους υπό τους οποίους οι επί μακρόν διαμένοντες που επιθυμούν να μετακινηθούν σε δεύτερο κράτος μέλος με σκοπό την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας ως εποχιακοί εργαζόμενοι, μπορούν να διαμείνουν στο εν λόγω κράτος μέλος. Οι διασυνοριακοί εργαζόμενοι μπορεί επίσης να υπόκεινται σε ειδικές διατάξεις του εθνικού δικαίου.

6. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει υπό την επιφύλαξη της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης ως προς τους υπηκόους τρίτων χωρών.

Άρθρο 15

Όροι διαμονής σε δεύτερο κράτος μέλος

1. Το ταχύτερο δυνατό και όχι αργότερα από τρεις μήνες από την είσοδό του στο έδαφος του δεύτερου κράτους μέλους, ο επί μακρόν διαμένων υποβάλλει αίτηση για άδεια διαμονής στις αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους.

Τα κράτη μέλη μπορούν να δέχονται ο επί μακρόν διαμένων να υποβάλει την αίτηση διαμονής στις αρμόδιες αρχές του δεύτερου κράτους μέλους ενόσω εξακολουθεί να διαμένει στο έδαφος του πρώτου κράτους μέλους.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα διαθέτουν:

- α) σταθερούς και τακτικούς πόρους, επαρκείς για τη συντήρηση των ιδίων και των μελών της οικογένειάς τους, χωρίς να απαιτείται προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής του οικείου κράτους μέλους. Για καθεμία από τις κατηγορίες του άρθρου 14 παράγραφος 2, τα κράτη μέλη αξιολογούν αυτούς τους πόρους με βάση τη φύση και τον τακτικό χαρακτήρα τους και μπορούν να λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο των κατώτατων μισθών και συντάξεων·
- β) ασφάλιση ασθένειας, που να καλύπτει το σύνολο των κινδύνων στο δεύτερο κράτος μέλος, οι οποίοι συνήθως καλύπτονται για τους ημεδαπούς στο οικείο κράτος μέλος.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τους υπηκόους τρίτων χωρών να συμμορφωθούν με μέτρα ενσωμάτωσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Ο όρος αυτός δεν ισχύει όταν οι εν λόγω υπήκοοι τρίτων χωρών έχουν υποχρεωθεί να συμμορφωθούν με όρους ενσωμάτωσης προκειμένου να τους χορηγηθεί το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 2.

Υπό την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου, οι ενδιαφερόμενοι μπορεί να υποχρεωθούν να παρακολουθήσουν μαθήματα γλώσσας.

4. Η αίτηση συνοδεύεται από τα τεκμηριωμένα αποδεικτικά στοιχεία που προβλέπονται από το εθνικό δίκαιο και αποδεικνύουν ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις καθώς και από την άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος και από έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο ή τα επικυρωμένα τους αντίγραφα.

Τα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μπορούν να περιλαμβάνουν και τεκμηρίωση σχετικά με προσήκον κατάλυμα.

Ειδικότερα:

- α) σε περιπτώσεις άσκησης οικονομικής δραστηριότητας, το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να απαιτήσει από τα οικεία πρόσωπα να προσκομίζουν αποδεικτικά στοιχεία:
- i) εάν απασχολούνται ως μισθωτοί, ότι διαθέτουν σύμβαση εργασίας, δήλωση του εργοδότη ότι έχουν προσληφθεί, ή πρόταση σύμβασης εργασίας υπό τους όρους που προβλέπει η εθνική νομοθεσία. Τα κράτη μέλη καθορίζουν ποιο από τα προαναφερθέντα αποδεικτικά στοιχεία απαιτείται,
 - ii) εάν ασκούν ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα, ότι διαθέτουν τους κατάλληλους πόρους που απαιτούνται, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας, υπ' αυτήν την ιδιότητα, υποβάλλοντας τα απαραίτητα έγγραφα και άδειες·
- β) σε περίπτωση σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης, το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να απαιτήσει από τους ενδιαφερόμενους να προσκομίσουν την απόδειξη της εγγραφής τους σε εγκεκριμένο ίδρυμα με σκοπό την παρακολούθηση σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης.

Άρθρο 16

Τα μέλη της οικογένειας

1. Όταν ο επί μακρόν διαμένων ασκεί το δικαίωμα διαμονής του/της σε δεύτερο κράτος μέλος και όταν η οικογένεια είχε ήδη συσταθεί στο πρώτο κράτος μέλος, τα μέλη της οικογένειας του/της, τα οποία πληρούν τους όρους του άρθρου 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2003/86/ΕΚ επιτρέπεται να συνοδεύσουν ή να συνενωθούν με τον επί μακρόν διαμένοντα.

2. Όταν ο επί μακρόν διαμένων ασκεί το δικαίωμα διαμονής του/της σε δεύτερο κράτος μέλος και όταν η οικογένεια είχε ήδη συσταθεί στο πρώτο κράτος μέλος, μπορεί να επιτραπεί στα μέλη της οικογένειας του/της, πλην των αναφερομένων στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2003/86/ΕΚ, να συνοδεύσουν ή να συνενωθούν με τον επί μακρόν διαμένοντα.

3. Όσον αφορά την υποβολή αίτησης για άδεια διαμονής, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 15 παράγραφος 1.

4. Το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να απαιτήσει από τα μέλη της οικογένειας του επί μακρόν διαμένοντος να προσκομίσουν, μαζί με την αίτηση για άδεια διαμονής:

- α) την άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΚ που διαθέτουν ή την άδεια διαμονής, καθώς και ισχύον ταξιδιωτικό έγγραφο, ή επικυρωμένα αντίγραφα τους·
- β) αποδεικτικά στοιχεία ότι έχουν διαμείνει με την ιδιότητα του μέλους της οικογένειας επί μακρόν διαμένοντος στο πρώτο κράτος μέλος·

γ) αποδεικτικά στοιχεία ότι έχουν σταθερούς και τακτικούς πόρους, επαρκείς για τη συντήρησή τους, χωρίς να απαιτείται προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής του οικείου κράτους μέλους, ή ότι ο επί μακρόν διαμένων διαθέτει τέτοιους πόρους και ασφάλιση γι' αυτούς, καθώς και ασφάλιση ασθένειας που να καλύπτει όλους τους κινδύνους στο δεύτερο κράτος μέλος. Τα κράτη μέλη αξιολογούν τους εν λόγω πόρους σύμφωνα με τη φύση και τον τακτικό χαρακτήρα τους και μπορούν να λαμβάνουν υπόψη το επίπεδο των κατώτατων μισθών και συντάξεων.

5. Όταν η οικογένεια δεν είχε ήδη συσταθεί στο πρώτο κράτος μέλος, εφαρμόζονται οι διατάξεις της οδηγίας 2003/86/ΕΚ.

Άρθρο 17

Δημόσια τάξη και δημόσια ασφάλεια

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίπτουν αιτήσεις για διαμονή επί μακρόν διαμένοντων ή μελών της οικογένειάς τους, όταν ο ενδιαφερόμενος συνιστά απειλή κατά της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας.

Κατά τη λήψη της σχετικής απόφασης, το κράτος μέλος εξετάζει τη σοβαρότητα ή το είδος του αδικήματος που διέπραξε ο επί μακρόν διαμένων ή μέλη της οικογένειάς του/της κατά της δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας, ή τον κίνδυνο που προέρχεται από το πρόσωπο αυτό.

2. Η απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν μπορεί να βασίζεται σε οικονομικούς λόγους.

Άρθρο 18

Δημόσια υγεία

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίπτουν αιτήσεις για διαμονή επί μακρόν διαμένοντων ή μελών της οικογένειάς τους, όταν ο ενδιαφερόμενος συνιστά απειλή για τη δημόσια υγεία.

2. Οι μόνες ασθένειες που μπορούν να δικαιολογήσουν την άρνηση εισόδου ή του δικαιώματος διαμονής στο έδαφος του δεύτερου κράτους μέλους, είναι οι ασθένειες που ορίζονται από τις σχετικές ισχύουσες ρυθμίσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, καθώς και άλλες λοιμώδεις ή μεταδοτικές παρασιτικές ασθένειες εφόσον αποτελούν, στη χώρα υποδοχής, αντικείμενο προστατευτικών διατάξεων υπέρ των ημεδαπών. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να καθιερώνουν νέες αυστηρότερες διατάξεις ή πρακτικές.

3. Η προσβολή από ασθένειες μετά τη χορήγηση της πρώτης άδειας διαμονής στο δεύτερο κράτος μέλος δεν μπορεί να δικαιολογήσει την άρνηση ανανέωσης της άδειας ή την απομάκρυνση από την επικράτεια.

4. Ένα κράτος μέλος μπορεί να επιβάλει ιατρική εξέταση, σε πρόσωπα στα οποία εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία, προκειμένου να πιστοποιηθεί ότι δεν πάσχουν από καμία από τις ασθένειες που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Αυτές οι ιατρικές εξετάσεις, οι οποίες μπορεί να γίνονται δωρεάν, δεν έχουν συστηματικό χαρακτήρα.

Άρθρο 19

Εξέταση της αίτησης και χορήγηση της άδειας διαμονής

1. Οι αρμόδιες εθνικές αρχές διεκπεραιώνουν τις αιτήσεις εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία κατάθεσής τους.

Εάν η αίτηση δεν συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που απαριθμούνται στα άρθρα 15 και 16, ή σε εξαιρετικές περιστάσεις οι οποίες έχουν σχέση με τον σύνθετο χαρακτήρα της εξέτασης της αίτησης, η προβλεπόμενη στο πρώτο εδάφιο προθεσμία μπορεί να παρατείνεται για περίοδο η οποία δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι αρμόδιες εθνικές αρχές ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα.

2. Εφόσον πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στα άρθρα 14, 15 και 16, και με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 17 και 18 που αφορούν τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια και τη δημόσια υγεία, το δεύτερο κράτος μέλος χορηγεί στον επί μακρόν διαμένοντα ανανεώσιμη άδεια διαμονής. Η άδεια αυτή ανανεώνεται, κατόπιν αιτήσεως, εφόσον απαιτείται, κατά τη λήξη της. Το δεύτερο κράτος μέλος ενημερώνει για την απόφασή του το πρώτο κράτος μέλος.

3. Το δεύτερο κράτος μέλος χορηγεί στα μέλη της οικογένειας του επί μακρόν διαμένοντος ανανεώσιμες άδειες διαμονής ίσης διάρκειας με αυτήν που χορήγησε στον επί μακρόν διαμένοντα.

Άρθρο 20

Διαδικαστικές εγγυήσεις

1. Κάθε απόφαση απόρριψης αιτήσεως για άδεια διαμονής πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Η σχετική απόφαση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας σύμφωνα με τις διαδικασίες κοινοποίησης που προβλέπονται στη σχετική εθνική νομοθεσία. Η κοινοποίηση αναφέρει τα πιθανά δικαιώματα προσφυγής τα οποία έχει ο ενδιαφερόμενος, καθώς και την προθεσμία άσκησής τους.

Ενδεχόμενες συνέπειες από το γεγονός ότι δεν έχει ληφθεί απόφαση έως το τέλος της περιόδου που αναφέρεται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.

2. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης για άδεια διαμονής ή μη ανανέωσης ή ανάκλησης, ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα άσκησης προσφυγής στο οικείο κράτος μέλος.

Άρθρο 21

Μεταχείριση που επιφυλάσσεται στο δεύτερο κράτος μέλος

1. Μόλις αποκτήσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 19 άδεια διαμονής στο δεύτερο κράτος μέλος, ο επί μακρόν διαμένων απολαύει, σε αυτό το κράτος μέλος, ίσης μεταχείρισης στους τομείς και υπό τους όρους που αναφέρονται στο άρθρο 11.

2. Οι επί μακρόν διαμένοντες έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο α) έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε μισθωτές δραστηριότητες διαφορετικές από

εκείνες για τις οποίες τους χορηγήθηκε η άδεια διαμονής τους, υπό τους όρους που θέτει η εθνική νομοθεσία για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο τους όρους υπό τους οποίους τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο β) ή γ), μπορούν να έχουν πρόσβαση σε μισθωτή ή σε ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα.

3. Μόλις αποκτήσουν την προβλεπόμενη στο άρθρο 19 άδεια διαμονής στο δεύτερο κράτος μέλος, τα μέλη της οικογένειας του επί μακρόν διαμένοντος απολαύουν, σε αυτό το κράτος μέλος, των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 14 της οδηγίας 2003/86/EK.

Άρθρο 22

Ανάκληση της άδειας διαμονής και υποχρέωση επανεισδοχής

1. Έως ότου ο υπήκοος τρίτης χώρας αποκτήσει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να αρνηθεί να ανανεώσει ή να ανακαλέσει την άδεια διαμονής και να υποχρεώσει τον ενδιαφερόμενο και τα μέλη της οικογένειάς του/της να εγκαταλείψουν το έδαφός του, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από το εθνικό δίκαιο διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών απομάκρυνσης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας, όπως ορίζονται στο άρθρο 17·

β) όταν οι όροι που προβλέπονται στα άρθρα 14, 15 και 16 δεν πληρούνται πλέον·

γ) όταν ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν διαμένει νομίμως στο εν λόγω κράτος μέλος.

2. Εάν το δεύτερο κράτος μέλος λάβει ένα από τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, το πρώτο κράτος μέλος πρέπει να επανεισδοχεται αμέσως και χωρίς διατυπώσεις τον επί μακρόν διαμένοντα και τα μέλη της οικογένειάς του/της. Το δεύτερο κράτος μέλος κοινοποιεί την απόφασή του στο πρώτο κράτος μέλος.

3. Μέχρις ότου αποκτήσει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος ο υπήκοος τρίτης χώρας και με την επιφύλαξη της υποχρέωσης επανεισδοχής που προβλέπεται στην παράγραφο 2, το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να λάβει την απόφαση να απομακρύνει τον υπήκοο τρίτης χώρας από το έδαφος της Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 12 και δυνάμει των εγγυήσεων του εν λόγω άρθρου, για σοβαρούς λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας.

Στις περιπτώσεις αυτές, όταν το δεύτερο κράτος μέλος λαμβάνει την εν λόγω απόφαση, προβαίνει σε διαβουλεύσεις με το πρώτο κράτος μέλος.

Όταν το δεύτερο κράτος μέλος λαμβάνει απόφαση απομάκρυνσης του ενδιαφερόμενου υπηκόου τρίτης χώρας, λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική εφαρμογή της. Στις περιπτώσεις αυτές, το δεύτερο κράτος μέλος παρέχει στο πρώτο κράτος μέλος τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης απομάκρυνσης.

4. Οι αποφάσεις απομάκρυνσης δεν μπορούν να συνοδεύονται από μόνιμη απαγόρευση διαμονής στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ).

5. Η υποχρέωση επανεισδοχής που αναφέρεται στην παράγραφο 2 δεν θίγει τη δυνατότητα, των επί μακρόν διαμένωντων και των μελών της οικογένειάς τους να μετακινήθουν προς ένα τρίτο κράτος μέλος.

Άρθρο 23

Απόκτηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος στο δεύτερο κράτος μέλος

1. Το δεύτερο κράτος μέλος χορηγεί, κατόπιν αιτήσεως, στους επί μακρόν διαμένοντες, το προβλεπόμενο στο άρθρο 7 καθεστώς, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 3, 4, 5 και 6. Το δεύτερο κράτος μέλος κοινοποιεί την απόφασή του στο πρώτο κράτος μέλος.

2. Για την υποβολή και την εξέταση των αιτήσεων για τη χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος στο δεύτερο κράτος μέλος, εφαρμόζεται η διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 7. Το άρθρο 8 εφαρμόζεται για την έκδοση της άδειας διαμονής. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, εφαρμόζονται οι διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 10.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 24

Έκθεση και ρήτρα «συνάντησης»

Περιοδικά, και για πρώτη φορά όχι αργότερα από τις 23 Ιανουαρίου 2011 η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη και προτείνει τις, ενδεχομένως, απαραίτητες τροποποιήσεις. Οι εν λόγω προτάσεις τροποποιήσεων αφορούν κατά προτεραιότητα τα άρθρα 4, 5, 9, 11 και το κεφάλαιο III.

Άρθρο 25

Σημεία επαφής

Τα κράτη μέλη ορίζουν σημεία επαφής τα οποία θα είναι υπεύθυνα για την παραλαβή και τη διαβίβαση των πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 19 παράγραφος 2, το άρθρο 22 παράγραφος 2 και το άρθρο 23 παράγραφος 1.

Τα κράτη μέλη παρέχουν την κατάλληλη συνεργασία κατά την ανταλλαγή των πληροφοριών και της τεκμηρίωσης που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 26

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 23 Ιανουαρίου 2006. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 27

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 28

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Βρυξέλλες, 25 Νοεμβρίου 2003.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

G. TREMONTI